

confortata est superbia, & castigatio, & tempus everfionis, & ira indignationis:

50. Nunc ergo, o filii, æmulatores estote legis, & date animas vestras pro testamento patrum vestrorum,

51. & mementote operum patrum, quæ fecerunt in generationibus suis: & accipientis gloriam magnam, & nomen æternum.

* Gen. 22. 2. 52. * Abraham nonne in tentatione inventus est fidelis, & reputatum est ei ad iustitiam?

* Gen. 41. 40. 53. * Ioseph in tempore angustia suæ custodivit mandatum, & factus est dominus Ægypti.

* Num. 25. 13. 54. * Phinees pater noster, zelando zelum Dei, accepit testamentum sacerdotij æterni.

Ecll. 45. 28. 55. * Iesus dum implevit verbum, factus est dux in Israël.

* Num. 14. 6. 56. * Caleb, dum testificatur in ecclesia, accepit hereditatem.

Iosue 14. 14. 57. * David in sua misericordia consecutus est sedem regni in sæcula.

* 2. Reg. 2. 4. 58. * Elias, dum zelat zelum legis, receptus est in cælum.

* 4. Reg. 2. 11. 59. * Ananias & Azarias & Misael credentes, liberati sunt de flamma.

* Dan. 3. 50. 60. * Daniel in sua simplicitate liberatus est de ore leonum.

* Dan. 6. 22. 61. Et ita cogitate per generationem, & generationem: quia omnes qui sperant in eum, non infirmantur.

62. Et à verbis viri peccatoris ne timueritis: quia gloria eius sterus, & vermis est:

63. hodie extollitur, & cras non invenietur: quia conversus est in terram suam, & cogitatio eius periit.

64. Vos ergo filii confortamini, & viriliter agite in lege: quia in ipsa gloriosi eritis.

65. Et ecce Simon frater vester, scio quòd vir consilij est: ipsum audite semper, & ipse erit vobis pater.

66. Et Iudas Machabæus fortis viribus à iuventute sua, sit vobis princeps militiæ, & ipseaget bellum populi.

67. Et adducetis ad vos omnes factores legis: & vindicate vindictam populi vestri.

68. Retribuite retributionem Gentibus, & intendite in præceptum legis.

69. Et benedixit eos, & appositus est ad patres suos.

* Ann. M. 3838. 70. Et defunctus est anno centesimo & quadragesimo sexto: & sepultus est à filiis suis in sepulchris patrum suorum in Modin, & planxerunt eum omnis Israël planctu magno.

* Ann. M. 3838. postquam unum annum miseræ & exultanti turbæ præfuisse.

Iudas Machabæus dux eximius prædicatur; qui perambulans civitates Iuda, trucidabat omnes impios; & occiso duce Apollonio, eiusque exercitu disperso, vicit cum paucis potentissimum Syriæ exercitum undè cum duce Serone: iratus autem ob hoc rex Antiochus, profectus in Persidem constituit Lyfiam viceregem, dato belli in Iudeos apparatu, qui misit contra terram Iuda Gorgiam cum exercitu: Iudas autem & sui ad bellum se parant, maxime operibus penitentia, & oratione ad Deum.

1. **E**T surrexit Iudas, qui vocabatur Machabæus filius eius pro eo: 2. & adiuabant eum omnes fratres eius: & universi, qui se coniunxerant patri eius, & præliabantur prælium Israël cum lætitia.

3. Et dilatavit gloriam populo suo, & induit se loriceam sicut gigas, & succinxit se arma bellica sua in præliis, & protegabat castra gladio suo.

4. Similis factus est leoni in operibus suis, & sicut catulus leonis rugiens in venatione.

5. Et persecutus est iniquos perscrutans eos: & qui conturbabant populum suum, eos succendit flammis:

6. & repulsi sunt inimici eius præ timore eius, & omnes operarii iniquitatis conturbati sunt: & directa est salus in manu eius.

7. Et exacerbabat reges multos, & lætificabat Iacob in operibus suis, & in sæculum memoria eius in benedictione.

8. Et perambulavit civitates Iuda, & perdidit impios ex eis, & avertit iram ab Israël.

9. Et nominatus est usque ad novissimum terræ, & congregavit pereuntes.

10. Et congregavit Apollonius Gentes, & à Samaria virtutem multam & magnam ad bellandum contra Israël.

11. Et cognovit Iudas, & exiit obviam illi: & percussit, & occidit illum: & ceciderunt vulnerati multi, & reliqui fugerunt.

12. & accepit spolia eorum: & gladium Apollonij abstulit Iudas, & erat pugnans in eo omnibus diebus.

13. Et audivit Seron princeps exercitus Syriæ, quòd congregavit Iudas congregationem fidelium, & ecclesiam secum,

Eodem ann. 3838. Ant. Chr. 166.

14. & ait: Faciam mihi nomen, & glorificabor in regno, & debellabo Iudam, & eos, qui cum ipso sunt, qui spernebant verbum regis.

15. Et præparavit se: & ascenderunt cum eo castra impiorum fortes auxiliarii ut facerent vindictam in filios Israël.

16. Et appropinquaverunt usque ad Bethoron: & exivit Iudas obviam illi cum paucis.

17. Ut autem viderunt exercitum venientem sibi obviam, dixerunt Iudæ: Quomodo poterimus pauci pugnare contra multitudinem tantam, & tam fortem, & nos fatigati sumus ieiunio hodie?

18. Et ait Iudas: Facile est concludi multos in manus paucorum: & non est differentia in conspectu Dei cæli liberare in multis, & in paucis:

19. quoniam non in multitudine exercitus victoria belli, sed de cælo fortitudo est.

20. Ipsi veniunt ad nos in multitudine contumaci, & superbià ut disperdant nos, & uxores nostras, & filios nostros, & ut spoliarent nos:

21. nos verò pugnabimus pro animabus nostris, & legibus nostris:

22. & ipse Dominus conteret eos ante faciem nostram: vos autem ne timueritis eos.

23. Ut cessavit autem loqui, infiluit in eos subitò: & contritus est Seron, & exercitus eius in conspectu ipsius:

24. & persecutus est eum in descensu Bethoron usque in campum, & ceciderunt ex eis octingenti viri, reliqui autem fugerunt in terram Philisthiim.

25. Et cecidit timor Iudæ, ac fratrum eius, & formido super omnes gentes in circuitu eorum.

26. & pervenit ad regem nomen eius, & de præliis Iudæ narrabant omnes gentes.

Anno M. 3839. Ant. Chr. 165. 27. Ut audivit autem rex Antiochus sermones istos, iratus est animo: & misit, & congregavit exercitum universi regni sui, castra fortia valde:

28. & aperuit ærarium suum, & dedit stipendia exercitui in annum: & mandavit illis ut essent parati ad omnia.

29. Et vidit quòd defecit pecunia de thesauris suis, & tributa regionis modica propter dissensionem, & plagam, quam fecit in terra, ut tolleretur legitima, quæ erant à primis diebus:

30. & timuit ne non haberet ut semel & bis, in sumptus & donaria, quæ dederat antè largà manu: & abundaverat super reges, qui ante eum fuerant.

31. Et consternatus erat animo valde, & cogitavit ire in Persidem, & accipere tributa regionum, & congregare argentum multum.

32. Et reliquit Lyfiam hominem nobilem de genere regali, super negotia regia, à flumine Euphrate usque ad flumen Ægypti:

33. & ut nutriret Antiochum * filium * Eupatorum, donec rediret.

34. Et tradidit ei medium exercitum, & elephantos: & mandavit ei de omnibus, quæ volebat, & de inhabitantibus Iudæam, & Ierusalem:

35. & ut mitteret ad eos exercitum ad conterendam, & extirpandam virtutem Israël, & reliquias Ierusalem, & auferendam memoriam eorum de loco:

36. & ut constitueret habitatores filios alienigenas in omnibus finibus eorum, & forte destriberet terram eorum.

37. Et rex assumpsit partem exercitus residui, & exivit ab Antiochia civitate regni sui anno centesimo & quadragesimo septimo: & transfretavit Euphraten flumen, & perambulabat superiores regiones.

38. Et elegit Lyfias Ptolemæum filium Dorymini, & Nicanorem, & Gorgiam, viros potentes ex amicis regis:

39. & misit cum eis quadraginta millia virorum, & septem millia equitum ut venirent in terram Iuda, & disperderent eam secundum verbum regis.

40. Et processerunt cum universa virtute sua, & venerunt, & applicuerunt Emmaum in terra campestri.

41. Et audierunt mercatores regionum nomen eorum: & acceperunt argentum, & aurum multum valde, & pueros: & venerunt in castra ut acciperent filios Israël in servos, & additi sunt ad eos exercitus Syriæ, & terræ alienigenarum.

42. Et vidit Iudas, & fratres eius, quia multiplicata sunt mala, & exercitus applicabant ad fines eorum: & cognoverunt verba regis, quæ mandavit populo facere in interitum, & consummationem:

43. & dixerunt unusquisque ad proximum suum: Erigamus deiectionem populi

CAPUT IV.

nostri, & pugnemus pro populo nostro, & sanctis nostris.

44. Et congregatus est conventus ut essent parati in praelium: & ut orarent, & peterent misericordiam, & miserationes.

45. Et Ierusalem non habitabatur, sed erat sicut desertum: non erat qui ingrederetur & egrederetur de natis eius: & sanctum conculcabatur: & filii alienigenarum erant in arce, ibi erat habitatio Gentium: & ablata est voluptas à Iacob, & defecit ibi tibia, & cithara.

46. Et congregati sunt, & venerunt in Maspha contra Ierusalem: quia locus orationis erat in Maspha antè * in Israël.

* Ante templum conditum. *Indic. 9. 11. & 20. 1. & 21. 5. 8. 1. Reg. 7. 5. 6. & 10. 17.*

47. Et ieiunaverunt illa die, & induerunt se ciliciis, & cinerem imposuerunt capiti suo: & disciderunt vestimenta sua: & expanderunt libros legis, de quibus scrutabantur Gentes similitudinem simulachrorum suorum:

48. & attulerunt ornamenta sacerdotalia, & primitias, & decimas: & suscitaverunt Nazareos, qui impleverant dies: & clamaverunt voce magna in cælum, dicentes: Quid faciemus istis, & quò eos ducemus?

49. & sancta tua conculcata sunt, & contaminata sunt, & sacerdotes tui facti sunt in luctum, & in humilitatem.

50. & ecce Nationes convenerunt adversum nos ut nos disperdant: tu scis quæ cogitant in nos.

51. & clamaverunt voce magna in cælum, dicentes: Quid faciemus istis, & quò eos ducemus?

52. & sancta tua conculcata sunt, & contaminata sunt, & sacerdotes tui facti sunt in luctum, & in humilitatem.

53. Quomodo poterimus subsistere ante faciem eorum, nisi tu Deus adiuves nos?

54. Et tubis exclamaverunt voce magna.

55. Et post hæc constituit Iudas duces populi, tribunos, & centuriones, & pentacontarchos, & decuriones.

* Deut. 20. 5. & 6. 7. 8. *Iud. 7. 3.*

56. * Et dixit his, qui edificabant domos, & sponsabant uxores, & plantabant vineas, & formidolosis, ut redirent unusquisque in domum suam secundum legem.

57. Et moverunt castra, & collocaverunt ad Austrum Emmaum.

58. Et ait Iudas: Accingimini, & estote filii potentes, & estote parati in manè, ut pugnetis adversus Nationes has, quæ convenerunt adversus nos disperdere nos, & sancta nostra:

59. quoniam melius est nos mori in bello, quàm videre mala gentis nostræ, & sanctorum.

60. Sicut autem fuerit voluntas in cælo, sic fiat.

Gorgias querit Iudam: at hic suos hortatus fudit hostes, rursusque Gorgia exercitu fuso colligit spolia; & iterum fufus ad Deum precibus, devincit Lyfia exercitum, ac postmodum purificato templo, novum erigit altare: & omnibus, quæ ad Dei cultum requirebantur, preparatis, sacrificiisque oblati, magna lætitiâ celebrant illius dedicationem diebus octo; statuto etiam huius dedicationis annuo festo ad dies octo.

1. **E**T assumpsit Gorgias quinque millia virorum, & mille equites electos: & moverunt castra nocte

2. ut applicarent ad castra Iudæorum, & percuterent eos subito: & filii, qui erant ex arce, erant illis duces.

3. Et audivit Iudas, & surrexit ipse, & potentes percutere virtutem exercituum regis, qui erant in Emmaum *.

4. Adhuc enim dispersus erat exercitus à castris.

5. Et venit Gorgias in castra Iudæ noctu, & neminem invenit, & quærebat eos in montibus: quoniam dixit: Fugiunt hi à nobis.

6. Et cum dies factus esset, apparuit Iudas in campo cum tribus millibus virorum tantum: qui tegumenta, & gladios non habebant *:

7. & viderunt castra Gentium valida, & loricanos, & equitatus in circuitu eorum, & hi docti ad praelium.

8. Et ait Iudas viris, qui secum erant: Ne timueritis multitudinem eorum, & impetum eorum ne formidetis.

9. * Mementote qualiter salvi facti sunt patres nostri in mari rubro, cum sequeretur eos Pharaon cum exercitu multo.

10. Et nunc clamemus in cælum: & miseretur nostri Dominus, & memor erit testamenti patrum nostrorum, & conteret exercitum istum ante faciem nostram hodie:

11. & scient omnes gentes quia est qui redimat, & liberet Israël.

12. Et elevaverunt alienigenæ oculos suos, & viderunt eos venientes ex adverso.

13. Et exierunt de castris in praelium, & tubæ cecinerunt hi, qui erant cum Iuda:

14. Et congressi sunt: & contritæ sunt Gentes, & fugerunt in campum.

15. Novissimi autem omnes ceciderunt in gladio, & persecuti sunt eos usque Gezeron, & usque in campos Idumææ, & Azoti, & Iamniæ: & ceciderunt ex illis usque ad tria millia virorum.

16. Et

* Nicanorem, de quo lib. 2. cap. 8. 24.

16. Et reversus est Iudas, & exercitus eius, sequens eum *.

17. Dixitque ad populum: Non concupiscatis spolia: quia bellum contra nos est,

18. & Gorgias & exercitus eius prope nos in monte: sed state nunc contra inimicos nostros, & expugnat eos, & fumetis postea spolia securi.

19. Et adhuc loquente Iudâ hæc, ecce apparuit pars quædam prospiciens de monte.

20. Et vidit Gorgias quòd in fugam conversi sunt sui, & succenderunt castra: fumus enim, qui videbatur, declarabat quòd factum est.

21. Quibus illi conspectis timerunt valde, aspicientes simul & Iudam, & exercitum in campo paratum ad praelium.

22. Et fugerunt omnes in campum alienigenarum:

23. & Iudas reversus est ad spolia castrorum, & acceperunt aurum multum, & argentum, & hyacinthum, & purpuram marinam, & opes magnas.

24. Et conversi, hymnum canebant, & benedicebant Deum in cælum, quoniam bonus est, quoniam in sæculum misericordia eius.

25. Et facta est salus magna in Israël in die illa.

26. Quicumque autem alienigenarum evaserunt, venerunt, & nunciaverunt Lyfiæ universâ quæ acciderant.

27. Quibus ille auditis consternatus animo deficiebat: quòd non qualia voluit, talia contigerunt in Israël, & qualia mandavit rex.

28. Et sequenti anno * congregavit Lyfias virorum electorum sexaginta millia, & equitum quinque millia, ut debellaret eos.

29. Et venerunt in Iudæam, & castra posuerunt in Bethoron, & occurrit illis Iudas cum decem millibus viris.

30. Et viderunt exercitum fortem, & oravit, & dixit: Benedictus es salvator Israël, * qui contrivisti impetum potentis in manu servi tui David, * & tradidisti castra alienigenarum in manu Ionathæ filij Saül, & armigeri eius.

31. Conclude exercitum istum in manu populi tui Israël, & confundantur in exercitu suo, & equitibus.

32. Da illis formidinem, & tabefac audaciam virtutis eorum, & commoveantur contritione suâ.

33. Déjice illos gladio diligentium te: & collaudent te omnes, qui noverunt nomen tuum in hymnis.

* Regni Græc. 148. ineunte. Ant. Chr. 165. Anno M. 3839. iam ad finem tendente.

* 1. Reg. 17. 50. * 1. Reg. 14. 13.

* Gr. additur *xabâs* ut volent, i. quales voluissent.

* Exod. 14. 2.

* i. con-

* i. con-

* i. con-

* i. con-

* i. con-

34. Et commiserunt praelium: & ceciderunt de exercitu Lyfiæ quinque millia virorum.

35. Videns autem Lyfias fugam suorum, & Iudæorum audaciam, & quòd parati sunt aut vivere, aut mori fortiter, abiit Antiochiam, & elegit milites, ut multiplicati rursus venirent in Iudæam.

36. Dixit autem Iudas, & fratres eius: Ecce contriti sunt inimici nostri: ascendamus nunc mundare sancta, & renovare.

37. Et congregatus est omnis exercitus, & ascenderunt in montem Sion.

38. Et viderunt sanctificationem desertam, & altare profanatum, & portas exustas, & in atriiis virgulta nata sicut in saltu, vel in montibus, & * pastophoria diruta.

39. Et sciderunt vestimenta sua, & planxerunt planctu magno, & imposuerunt cinerem super caput suum.

40. & ceciderunt in faciem super terram, & exclamaverunt tubis signorum, & clamaverunt in cælum.

41. Tunc ordinavit Iudas viros ut pugnarent adversus eos, qui erant in arce, donec emundarent sancta.

42. Et elegit sacerdotes sinè macula, voluntatem habentes in lege Dei:

43. & mundaverunt sancta *, & tulerunt lapides contaminationis in locum immundum.

44. Et cogitavit de altari holocaustorum, quòd profanatum erat, quid de eo faceret.

45. Et incidit illis consilium bonum ut destruerent illud: ne fortè illis esset in opprobrium, quia contaminaverunt illud Gentes, & demoliti sunt illud.

46. Et reposuerunt lapides in monte domûs in loco apto, quoadusque veniret propheta, & responderet de eis.

47. Et acceperunt lapides integros secundum legem, & edificaverunt altare novum secundum illud, quòd fuit prius:

48. & edificaverunt sancta, & quæ intra domum erant intrinsecus: & ædem, & atria sanctificaverunt.

49. Et fecerunt vasa sancta nova, & intulerunt candelabrum, & altare incensorum, & mensam in templum.

50. Et incensum posuerunt super altare, & accenderunt lucernas, quæ super candelabrum erant, & lucebant in templo.

51. Et posuerunt super mensam panes, & appenderunt vela, & consummaverunt omnia opera, quæ fecerant.

52. Et ante matutinum surrexerunt quin-

* i. con-

* i. con-

* i. con-

* i. con-

* i. con-

* i. con-

* i. con-

* i. con-

* i. con-

* i. con-

* i. con-

* i. con-

* i. con-